

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 62.549 van 14 oktober 1996

A. 65.833/VI-12.776

In zake : **SIMENON** Christian,
Quai G. Kurth 21
4020 Luik,

tegen :

de Belgische Staat,
vertegenwoordigd door de Minister
van Financiën.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 2 oktober 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij Christian SIMENON de nietigverklaring vordert van "de handelingen van 26 juli en 28 september 1995";

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer FORTPIED, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 26 april 1996, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 6 september 1996, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 2 oktober 1996;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker en van de heer GROBELNY, bestuurssecretaris, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van de heer FORTPIED, eerste auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

Verzoeker is bijzondere legataris van Joséphine TROISFONTAINES, die op 2 december 1993 overleden is en voor het overige een legitimaris en een algemene legataris nalaat. Het aan verzoeker gemaakte legaat is een gebouw. Hijzelf heeft het aangegeven voor de som van 1.950.000 frank, maar de legitimaris heeft het in zijn aangifte van nalatenschap op 3.000.000 frank geschat, terwijl de algemene legataris het op 2.000.000 frank heeft geschat. Het bestuur heeft het bedrag van de successierechten vastgesteld op basis van een bedrag van 2.401.028 frank, dat overeenstemt met het gemiddelde van de door de legitimaris aangegeven waarde, na aftrek van het legaat om het beschikbare gedeelte te ontzien, en van de door de algemene legataris aangegeven waarde.

Vanaf 2 maart 1995 heeft fiscalist Jacques LEJEUNE, met het oog op het betwisten van de grondslag van die heffing, met het bestuur een briefwisseling gevoerd waarop niet nader behoeft te worden ingegaan.

De fiscalist van verzoeker heeft bij een brief van 30 mei 1995 gedetailleerde uitleg gekregen over de manier waarop het bestuur de heffingsgrondslag heeft vastgesteld. Op 5 juli 1995 dient de fiscalist een verzoek tot vrijstelling van de renten in bij een brief waarin hij voor het overige de vastgestelde heffing betwist. Op 26 juli 1995 antwoordt het bestuur hem in de volgende zin :

" Uw brief van 5 juli 1995 kreeg mijn volle aandacht.

De Minister van Financiën en de diensten van mijn bestuur hebben reeds op algemene wijze op uw bezwaren geantwoord.

Ik voeg daaraan toe dat, wanneer er verscheidene erfgenamen of algemene legatarissen zijn, elk van hen een afzonderlijke aangifte kan indienen.

Een verzoek om kwijtschelding van renten kan pas worden onderzocht wanneer een bedrag gelijk aan de verschuldigde rechten en boetes is betaald".

Deze brief bevat de eerste bestreden handeling.

Ten gevolge van nieuwe stappen van verzoekers fiscalist richt de verwerende partij op 28 september 1995 een brief van de volgende strekking tot hem :

" Zoals ik reeds in mijn vorige brief heb aangegeven, heb ik mijn bestuur gevraagd het dossier betreffende de nalatenschap van mevrouw Joséphine TROISFONTAINES nogmaals te onderzoeken.

Wat de schatting betreft van het onroerend goed dat als bijzonder legaat aan de heer Christian SIMENON is gemaakt, wijst mijn bestuur erop dat het geen gemiddelde heeft gemaakt van de door de beide "algemene erfgerechtigden" aangegeven waarde, maar dat ze ervan uit is gegaan dat het legaat voor de helft door de kleinzoon van de overlevende, die de legitimaris is, diende te worden geleverd en voor de helft door de algemene legataris, zodat men voor het als bijzonder legaat gemaakte goed, door optelling van de in beide aangiften vermelde bedragen, komt tot een waarde van 2.500.000 frank ($\frac{1}{2}$ van 3.000.000 frank + $\frac{1}{2}$ van 2.000.000 frank).

Bovendien blijken uit de verschillen qua schatting andere conflicten die verband houden met de interpretatie van het testament en de uitvoering ervan. Die geschillen kunnen het bestuur er echter niet van vrijstellen de verschuldigde successierechten te berekenen, wat het volgens de wet moet doen op basis van de door de erfgenaam en de algemene legataris gemaakte schatting. Mocht het bestuur een waarde boven een andere verkiezen, dan zou het zich blootstellen aan de kritiek dat het als scheidsrechter optreedt in een burgerlijk geschil tussen de erfgenamen en de legatarissen.

Ten slotte wijs ik erop dat het bedrag van de schatting van de goederen die het actief van de nalatenschap vormen definitief wordt bij het verstrijken van de termijn voor het indienen van de aangifte (in casu : 5 maanden), een termijn die ruimschoots overschreden is door de erfgenaam en de legatarissen, zodat het vanuit fiscaal oogpunt onmogelijk is op de oorspronkelijke schatting terug te komen. Instemmen met zulk een verzoek tot herziening dreigt voor de toekomst een precedent te scheppen dat, ook al komt het voort uit een loutere gunst vanwege het bestuur, vanuit grondwettelijk oogpunt niet kan worden aanvaard omdat geen enkele vrijstelling of vermindering van rechten kan worden toegestaan dan krachtens de wet.

Ik verzeker u dat ik persoonlijk alle bestaande mogelijkheden heb laten onderzoeken op basis waarvan de problemen die u mij hebt uiteengezet zouden kunnen worden opgelost. Helaas heb ik met toepassing van de belastingwet geen enkele bevredigende oplossing gevonden."

Die brief bevat de tweede bestreden handeling;

Overwegende dat verzoeker, wat de eerste bestreden handeling betreft, betoogt dat de beslissing van de gewestelijk directeur een schending inhoudt van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen "aangezien de handeling geen enkele juridische overweging bevat die kan worden beschouwd als de grondslag van de weigering om uitspraak te doen";

Overwegende dat de brief van 26 juli 1995 waarin geweigerd wordt uitspraak te doen over een verzoek tot vrijstelling van renten zolang de verschuldigde rechten en geldboetes niet betaald zijn, het antwoord is op een op 5 juli door verzoeker gestuurde brief waarin deze uitdrukkelijk naar artikel 141bis van het Wetboek der successierechten verwijst; dat wanneer een beslissing in briefwisseling vervat zit, de brief die de beslissing bevat niet kan worden gescheiden van de context waarvan hij deel uitmaakt; dat in het bijzonder een antwoord van het bestuur niet kan worden losgekoppeld van het verzoek dat tot dat antwoord heeft geleid en zonder hetwelk het antwoord geen zin zou hebben; dat, aangezien artikel 141bis van het Wetboek der successierechten, dat de rechtsgrond van de bestreden handeling vormt, door verzoeker uitdrukkelijk in zijn brief van 5 juli is vermeld, het antwoord van 26 juli dat daarmee een geheel vormt, de wet van 29 juli 1991 niet schendt omdat daarin de rechtsgrond van de uitgeoefende bevoegdheid niet staat vermeld; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker, wat de tweede bestreden handeling betreft, in zijn laatste memorie betoogt dat die handeling een bestuursbeslissing is die de minister met toepassing van artikel 141 van het Wetboek der successierechten heeft genomen en dat tegen

die beslissing een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State kan worden ingesteld;

Overwegende dat artikel 141, eerste lid, van het Wetboek der successierechten als volgt luidt :

" De oplossing der moeilijkheden, die met betrekking tot de heffing der rechten van successie en van overgang bij overlijden vóór het inleiden der gedingen kunnen oprijzen, komt de minister van financiën toe.";

Overwegende dat artikel 142-1, eerste lid, van hetzelfde Wetboek onder meer het volgende bepaalt :

" De vervolgingen en gedingen door de Staat of de belastingplichtige in te spannen tot verkrijging van de betaling of van de teruggaaf van rechten, interesten en boeten, geschieden op de wijze en volgens de vormen vastgesteld in zake registratie, voor zoveel er door dit wetboek niet van afgeweken (wordt)";

Overwegende dat de brief van 28 september 1995 er voornamelijk toe strekt verzoeker over de omstreden belasting uitleg te verstrekken; dat tegen die brief in die mate geen beroep tot nietigverklaring kan worden ingesteld; dat die brief, voor zover hij de voordien door het bestuur vastgestelde heffing bevestigt, moet worden opgevat als een beslissing die de minister met toepassing van artikel 141 van het Wetboek der successierechten heeft genomen; dat die brief echter in die mate kan worden bestreden door middel van de procedures bepaald bij artikel 142-1 van het Wetboek der successierechten, dat wil zeggen overeenkomstig de artikelen 219 tot 225 van het Wetboek der registratierechten; dat het bestaan van dat rechtsmiddel de bevoegdheid van de Raad van State uitsluit; dat het beroep niet-ontvankelijk is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op veertien oktober 1900 zesennegentig door :

de HH. HANOTIAU, staatsraad, voorzitter,
LEROY, staatsraad,
HANSE, staatsraad,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.